

2021-01-08

Sekretariatet
Charlotte Funseth
Tfn: 063-14 75 51
E-post: charlotte.funseth@regionjh.se

RS/623/2020

Svar på motion från Elin Hoffner (V) om långvarig smärta

Ärendebeskrivning

Elin Hoffner (V) har lämnat in en motion om långvarig smärta.

Motionärer yrkar

Att region Jämtland Härjedalen arbetar fram rutiner för primärvård och specialiserad vård, hur de ska bemöta, hantera och följa upp smärtpatienter.

Beskrivning av aktuell situation i dagens smärtvård inom regionen:

Smärta är ofta ett symptom på bakomliggande sjukdom eller skada. Det finns väl vedertagna och inarbetade rutiner inom både primärvård och specialistsjukvård för att utreda dessa bakomliggande orsaker och under tiden smärtlindra patienten.

När smärta i sig blir eller är en sjukdom ska både primärvården och specialistsjukvården följa de rekommenderade behandlingar enl SBU rapporten om metoder för behandling av långvarig smärta 2006 och de efterföljande uppdateringarna som kom 2010 och 2019.

År 2010 startades smärtrehab i projektform inom regionen, för att sedan implementeras i verksamheten 2016. Uppdraget för verksamheten var omhändertagande av patienter med långvarig benign kronisk smärta där medicinsk utredning om primär orsak till smärttillståndet är färdigutrett.

Smärtrehabiliteringen erbjuder KBT-baserat behandlingsprogram i syfte att uppnå beteendeförändring/funktionsstödande strategier för ökad livskvalitet. För att påskynda implementeringen av de av SBU föreslagna metoderna har primärvården fått ökade stimulansmedel via den statliga överenskommelsen om en effektiv och kvalitetssäker sjukskrivningsprocess sedan ca 10 år tillbaka. Specialistsjukvården har fått det från och med 2020.

Framtida förbättringsarbeten

Nationellt programområde (NPO) för rehabilitering, habilitering och försäkringsmedicin håller på med en generisk beskrivning av rehabilitering. Analysen som genomförs kommer sedan att spridas via respektive lokalt programområde (LPO) för att stärka upp strukturerna och öka kvalitén i vården och omhändertagandet även för smärtpatienterna. Lokala programområdet- smärta

(LPO) har påbörjat sitt arbete och kommer kunna stödja utvecklingen inom området framledes. Representanter från specialistvården och primärvården finns representerade i arbetsgruppen.

Motionären yrkar också:

Att Regionen ska följa nationella vårdprogram för långvarig smärta och arbeta mer effektivt med det nationella kvalitetsregistret, och då inte bara på de enheter som bedriver smärtrehabilitering

Kvalitetsregistret, Nationellt register över smärtrehabilitering (NRS), används inom smärtrehabiliteringens verksamhet och möjliggör strukturerad uppföljning av patienterna på grupp nivå. För Smärtmottagningen saknas ett kvalitetsregister som möjliggör uppföljning på individnivå, vilket behövs utifrån hur patienterna behandlas och följs upp inom verksamheten.

Primärvården har i projektform på enstaka enheter under 2017 jobbat med NRS. Erfarenheterna därifrån var att det var ett uppföljningssystem som tog mer tid från vård och behandling än det gav effekt i form av förbättrad verksamhet och behandlingseffekt. Någon fortsättning med NRS bedömdes därför inte aktuell. Totalt i riket används NRS idag på 45 primärvårdsenheter.

Primärvården har lång erfarenhet av användandet av andra utvärderingsinstrument för att mäta behandlingseffekt på individnivå, inom smärtbehandling används det väl vedertagna och vetenskapligt belagda instrumentet; Frågeformulär om smärtproblem (Steven J Linton).

Motionären yrkar också:

Att Regionen arbetar fram rutiner för och genomför utbildning av personal inom område smärta och säkerställer att kompetensen uppdateras över tid för att hålla samma kvalitet som övriga landet.

Utbildning och fortbildning inom området smärta sker inom samma ram som utbildning och fortbildning inom andra områden. Smärtenheten har inget övergripande uppdrag att utbilda medarbetare inom regionen i område smärta. Vid primärvårdens utbildningsdagar har Smärtenheten deltagit med utbildningsinsatser men även olika externa utbildare har använts. Utbildning i smärta ingår även i den regionaliserade läkarutbildningen.

Det arbete som nu har påbörjats inom LPO smärta kommer klart påverka och förbättra det strukturella omhändertagandet av smärtpatienter inom regionen. Personcentrerat vårdförlopp för smärtpatienter kommer säkerställa jämlik utredning, behandling och uppföljning för smärtpatienter.

Motionären yrkar också:

Att Regionens smärtvård ska arbeta proaktivt och undersöka risker innan patienter opereras och på så sätt undvika långvarig smärta.

När patienten bedöms kunna ha behov av ytterligare åtgärder efter initial utredning och eventuell behandling, remitteras patienten till en specialistklinik. Här utreds patienten och genomgår fler undersökningar för att säkerställa om invasiv* åtgärd behövs. Denna bedömning görs alltid av specialistläkare. I denna bedömning ingår bedömning av risker och fördelar samt möjligt resultat utifrån patientens status och symtom.

Motionär yrkar slutligen:

Att Regionen ska bygga multimodala interdisciplinära team med fördjupade kunskaper för en förbättrad vård av patienter med långvarig smärta.

Multimodala interdisciplinära team (MMR-team) har under ca 10 år krävts från alla primärvårdens enheter för att få ta del av stimulansmedlen från den statliga överenskommelsen om en effektiv och kvalitetssäker sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess. Vid uppföljning 2019 hade alla primärvårdsenheter, även de privata, MMR-team.

När primärvårdens resurser inte räcker för att möta patientens behov remitteras patienten vidare till upphandlad resurs alternativt smärtenheten. Den upphandlade resursen är utifrån upphandlingen skyldig att bland annat verka med MMR-team och i enighet med SBU-rapporterna om metoder för behandling av långvarig smärta. Uppföljningar visar på god följsamhet till kraven i upphandlingen och god behandlingseffekt.

Smärtenheten består av två verksamheter som båda arbetar i multimodala team. Smärtrehabiliteringen erbjuder KBT-baserat behandlingsprogram i syfte att uppnå beteendeförändring/funktionsstödjande strategier för ökad livskvalitet. Smärtmottagningen arbetar i huvudsak med medicinska åtgärder mot smärta i syfte att öka funktion och livskvalitet. Smärtenheten arbetar med patienter i grupp och individuellt och utvecklar kontinuerligt verksamhetens metoder för att säkerställa att behandling sker utifrån senaste forskning och beprövad erfarenhet

Hälso- och sjukvårdsnämnden behandlade ärendet 2020-12-17 § 130 och föreslår regionfullmäktige att motionen ska anses besvarad.

*Invasiv är en medicinsk term, om tumör, infektion som sprider sig från en primär härd till omgivande vävnad.

Regiondirektörens förslag

Regionstyrelsen tillstyrker hälso- och sjukvårdsnämndens förslag.

I tjänsten
Hans Svensson
Regiondirektör

Mikael Ferm
Regionstabschef

Utdrag till

Regionfullmäktige